

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

APART. 1146

BARCELONA

EL SECRETARI GENERAL

Barcelona, 29 d'agost de 1985

Senyor,

En resposta a la vostra petició respecte del nom de Roda de Berà, em complau d'adjuntar-vos els següents documents:

1. L'informe del maig de 1975 de l'Institut d'Estudis Catalans publicat al Butlletí Interior Informatiu d'Òmnium Cultural núm. 17 (juliol 1976), expedit a petició de diversos veïns de Roda de Berà.
2. Fotocòpia de les pàgines 397 (portada) i 422 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 18 (4 de febrer de 1981), on fou publicada la llista dels noms dels municipis de Catalunya dreçada per l'Institut d'Estudis Catalans a petició del Parlament de Catalunya i que constitueixen l'annex al projecte de llei del dit Parlament reg. 1610, en el qual apareix Roda de Berà. Motius extracientífics feren que aquest projecte de llei no esdevingués llei de la Generalitat, però la dita llista representa la posició de l'Institut d'Estudis Catalans sobre la matèria.

El mecanisme actual per un canvi de nom, no havent estat aprovat el projecte de llei mencionat més amunt, exigeix que l'Ajuntament del municipi en qüestió adopti per majoria la decisió de canviar de nom. Un cop presa aquesta decisió cal fer la petició oficial al Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Administració Local. Segons la nostra informació l'Ajuntament de Roda de Berà en sessió del 18 de març de 1983, prengué la decisió de mantenir la grafia deturpada Barà sens dubte mal aconsellat perquè els testi-

monis que aporta comencen a la darrereria del segle XVIII, és a dir, en ple període de decadència i de confusió entre e i a àtones en l'anomenada vocal neutra en català oriental.

Hi ha testimonis molt més antics i del període anterior al segle XIV en què comença la confusió: any 1010 "terme de Berà i de Roda"; 1011 "termino de Berà vel de Roda"; 1013 "al terme del Castell de Berà i al terme de Roda"; 1037 "Berano"; 1041 "Kastro Berano"; 1194 "Berano"; 1253 "Berano". Es tracta sens dubte del nom de persona germànic llatinitzat en "Berano" i catalanitzat en "Berà".

Totes les obres de referència modernes més importants posteriors a la normalització ortogràfica del català (Normes de 1913) mantenen la grafia amb e: el Diccionari Català-valencià-balear d'Antoni M. Alcover i Francesc de B. Moll, la Geografia de Catalunya dirigida per Lluís Solé i Sabarís, la Gran Enciclopèdia Catalana, la Gran Geografia Comarcal de Catalunya, el Diccionari Nomenclàtor de Pobles i Poblats de Catalunya del Centre Excursionista de Catalunya, el Mapa Topogràfic de Catalunya (escala 1:250.000) publicat per la Generalitat de Catalunya l'any 1982, els Estudis de Toponímia Catalana de Joan Corominas, Els Castells Catalans (Volum IV) i, en general, totes les obres serioses, les quals han seguit el consell de l'Institut d'Estudis Catalans formulat en la Llista dels Noms dels Municipis de Catalunya dregada per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (Pompeu Fabra, Josep Maria de Casacuberta i Joan Corominas en formaven la ponència) i publicada per la Generalitat de Catalunya el 1935, on havia estat adoptada la grafia de Roda de Berà.

Atentament,

Conté signatura manuscrita

R. Aramon i Serra
Secretari General